

CİHAD

Bilgin EKŞİ

25 AĞUSTOS 2023

Kıymetli Müminler;

Arapça' da "güç ve gayret sarfetmek, bir işi başarmak için elinden gelen bütün imkânları kullanmak" manasındaki **cehd** kökünden türeyen cihad, İslâmî literatürde "dinî emirleri öğrenip ona göre yaşamak ve başkalarına öğretmek, iyiliği emredip kötülükten sakındırmaya çalışmak, İslâm'ı tebliğ, nefse ve dış düşmanlara karşı mücadele vermek" şeklindeki genel ve kapsamlı anlamı yanında fıkıh terimi olarak daha çok Müslüman olmayanlarla savaş, tasavvufta ise nefs-i emmâreyi yenme çabası için kullanılmıştır.

Bugün Cihad etmek her Müslümana **FARZDIR**.

Rabbimiz de;

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

“Gerek yaya olarak, gerek binek üzerinde Allah yolunda sefere çıkın. Mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda cihad edin... [Tevbe Suresi 41. Ayet]

...ilahi kelamı ile bizleri cihada davet etmekte;

ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

...Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır ifadesiyle Cihad etmenin bizler için hayırlı olduğunu bildirmektedir.

Kıymetli Müminler;

Peygamber efendimize ashaptan birileri;

أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ:

-Hangi amel daha faziletlidir? diye soruldu.

«إِيمَانٌ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ» قِيلَ:

-“Allah’a ve Resûlüne inanmak” buyurdu.

ثُمَّ مَاذَا؟ قَالَ:

-Sonra hangisi? denildi.

«الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

-“Allah yolunda cihad etmek” karşılığını vererek Cihad etmenin önemini bizlere aktarmaktadır.

[Buhârî, İmân 18]

Çünkü Cihad etmek kişiyi rabbine yaklaştıran en güzel ameldir. Kişi Cihad sayesinde dünyanın meşgalesinden uzaklaşarak Rabbine yaklaşır.

Kıymetli Müminler;

Cihad eden kişinin tarifini yapacak olsak, nasıl tarif edebilirdik. Geliniz bunun tarifini Peygamber Efendimiz (s.a.v)'den öğrenelim.

Resûl-i Ekrem Efendimiz'e:

-Yâ Resûlallah! Allah yolunda cihada denk hangi iş vardır? ...denildi

-"Ona denk bir iş bulamazsınız" buyurdu.

Soran kişiler, iki veya üç defa aynı soruyu tekrarladılar;

Resûlullah (s.a.v)'de her defasında;

"Ona denk bir iş bulamazsınız" cevabını tekrarladı.

Daha sonra şöyle buyurdu:

"Allah yolunda cihad eden kimsenin benzeri, gündüzleri oruç tutan, geceleri namaz kılan, Allah'ın ayetlerine hakkıyla itaat eden ve **Allah yolunda cihad eden kimse, cepheden dönünceye kadar,** namaza ve oruca hiç bir şekilde ara vermeyen kimsenin benzeridir. "

(Buhârî, Cihâd 1)

CİHAD'IN KISIMLARI:

- 1- Nefs'e Karşı Cihad,
- 2- İlim ile Cihad,
- 3- Mal ile Cihad,
- 4- Savaşarak Cihad Yapmak.

➤ Nefsle yapılan Cihad:

Değerli Müslümanlar;

Cihadın en zoru nefisle yapılanıdır. Çünkü nefis insanın en büyük düşmanıdır. Bu mücadelede gaye nefsin vesveselerine kapılıp günaha düşmemektir. Çünkü nefsi insanı yoldan çıkararak ve cehenneme sürükleyecek büyük bir düşmandır. Kur'an'ı Kerimde yüce Mevlamız nefis ile olan cihad konusunda şöyle buyurmaktadır;

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا

“Nefsini arandıran kurtuluşa ermiştir.”

وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيْهَا

“ Onu kötülüklere gömüp kirleten kimse de ziyana uğramıştır.”

(Şems 9-10.ayetler)

Hz. Peygamber Tebuk seferinden dönüşte ashabına şöyle buyurmuştur:

“Küçük Cihaddan büyük cihada dönüyoruz.” büyük cihaddan da "Allah yolunda ilerlemekten maksat da her türlü engeli aşma çabasını" kastetmişlerdir.

Yine başka bir hadis-i şeriflerinde de şöyle buyuruyorlar:

“Hakiki mücahid nefesine karşı cihat edendir.”

(Tirmizi)

➤ İLİM İLE YAPILAN CİHAD

Değerli Müslümanlar;

Bilginin ortaya koyduğu delillerin gönüller üzerinde icra ettiği tesiri silâh gücü ile temin etmek mümkün değildir. Onun için şöyle buyurulmuştur:

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

" (Ey Muhammed!) Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

Şüphesiz senin Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir." (en-Nahl 16/125)

Allah c.c İslam'ın ilk emri olarak "OKU" diye buyurmuştur. Oku emri ile başlayan bir dinin muhatapları olarak, Müslüman asla cahil olamaz. İlimden yoksun duramaz. Müslüman her daim ilim tahsil etmeli ve ilim ile iç içe olmalıdır. Çünkü Allah yolunda edinilecek ilim insanı kötülüklerden alı koyacak bir kalkan görevi yapar. Müslümanın cahiller karşısındaki en büyük silahı ilmidir. İlimin kaynağı ise Kur'an'ı Kerimdir. Nitekim Kur'an'ı Kerimde yüce Mevlamız bu hususta şöyle buyurmaktadır;

فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا

"Öyle ise kâfirlere itaat etme, onlara karşı bu Kur'an'la büyük bir mücadele ver." (Furkan 52. Ayet)

Şu hâlde Allah'ın, sevgili Peygamberine, kâfirlere itaat etmemesi, davetinden vazgeçmemesi ve bilâkis onlara karşı Kur'ân silahıyla savaşması hususunda emir buyurmasının hiçbir garip yanı yoktur. Çünkü o küfredenlere karşı insan bünyesinin karşı koyamayacağı, hiçbir tartışmanın diretemeyeceği bir güçle karşı koymaktadır.

"Zalim bir hükümdar karşısında hak ve adâleti açıkça söylemek, büyük bir cihaddır." (İbn Mâce, Fiten, 4011)

➤ **MAL İLE YAPILAN CİHAD**

Mal ile cihad, Allah Teâlâ'nın insana ihsan etmiş bulunduğu mal ve servetin yine Allah (c.c.) yolunda harcanması demektir.

Bilindiği gibi dünyada her iş para ile yapılmaktadır. Hakkın korunması ve zafere ulaşılması da yine paraya bağlıdır. Bunun için mal ile cihadın önemi büyüktür. Müslümanların, İslam'ın yücelmesi hakkın muzaffer

olması için her türlü mal, servet ve paralarını bu yolda fedâ etmeleri mal ile cihaddır.

Hız. Peygamber'in, mal ile cihad hususundaki teşvik edici sözleri ashabı kiramı harekete geçirmiş ve kendileri yoksulluk içinde sıkıntılı bir hayat geçirirken, mal ile cihad farızasını edâ edebilmek için elde avuçta ne varsa getirip Resûlullah'a vermişlerdir. Bu konuda Kur'an-ı Kerîm'de de pek çok ayeti kerîme vardır.

Cenâb-ı Hak şöyle buyurmuştur:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ

“İman edip hicret eden ve Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad edenler ve (muhacirleri) barındırıp (onlara) yardım edenler var ya, işte onlar birbirlerinin velileridir.”

[Enfal 72. Ayet]

Değerli Müslümanlar;

Allah c.c bizlere verdiği dünya serveti ile Ahiret hayatını aramamızı ve yine bu servetle İslam dinini yücelmesi için çabalamamızı emretmektedir. Yüce Mevlamız mal ile cihada önem verdiğini Tevbe suresi ve Nisa suresinde şu ayetlerde açıkça ifade etmektedir:

انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

“Gerek yaya olarak gerek binek üzerinde Allah yolunda sefere çıkın. Mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda cihad edin. Eğer bilerseniz bu sizin için daha hayırlıdır.”

[Tevbe Suresi 41. Ayet]

Nisa Suresinin 95. Ayetinde ise;

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً

“Mü'minlerden özür sahibi olmaksızın (cihattan geri kalıp) oturanlarla, Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla cihad edenler eşit olamazlar. Allah, mallarıyla, canlarıyla cihad edenleri, derece itibariyle, cihattan geri kalanlardan üstün kılmıştır.”

[Nisa Suresi 95. Ayet]

➤ **SAVAŞARAK YAPILAN CİHAD**

Değerli Müslümanlar;

Öncelikle şunu ifade etmeliyiz ki, İslam dini barış ve güven dinidir. Suçsuz ve savunmasız olan müslüman olsun olmasın hiçbir kimseye zulmetmemeyi emreder. Bizim dinimizde zulme yer yoktur. Haksız yere bir cana zarar vermek, bir cana kıymak bizim dinimizle bağdaşmaz. Bizim dinimiz diri diri kız çocuklarının bir utanç sebebi ile toprağa verildiği, İnsanların köle olarak pazarlarda satıldığı, Tanrı diye putlara tapınıldığı,

mal mülk için canlara kıyıldığı bir karanlık dönemde bir NUR olarak insanlığa inmiştir. Lakin bugün İslam coğrafyasının haline baktığımızda;

Kula kul olan insanları, beşikteki bebeğe musallat olan sapık ruhlu insanları, mal mülk için cana kıyan insanlığı görüyoruz.

Bugün Müslümanlar olarak;

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

“**Müminler ancak kardeşirler**” ayetinin unutmuş dünyalık çıkarlar uğruna müslümanların ayrışmaya düştüğünü açıkça görmekteyiz. Bizler ayrışmaya düştükçe Küffar karşımızda birleşecek, bizler zafiyet verdikçe Küffar zafiyetimizi fırsat bilip saldıracak, Bizler dünya malına daldıkça, Küffar dalgınlığımızı fırsat bilip vatanımıza kastedecek. Bizler birbirimizin kanını döktükçe Küffar bizi bize kırdıracak. Ama Allah c.c Kuranda böyle buyurmuyor. Allah (c.c) “**La ilahe illallah**” diyen her bir kulu kardeş ilan etmiştir.

Bugün hep birlikte;

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

Ayetini anlama **Kur'an** ve **Sünnete** sımsıkı sarılma zamanıdır.

Bugün hep birlikte;

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

Ayetini anlama **kardeş olma** zamanıdır.

Bugün hep birlikte Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in;

"Mümin mümine karşı, parçaları birbirini bağlayıp tahkim eden bina gibidir, buyurdu ve (bu bağlılığı göstermek için Resul-i Ekrem) parmaklarını birbirinin arasına geçirip kenetleyerek önemini aktarmaya çalıştığı birlik ruhunu anlama ve kenetlenme zamanıdır.

Bugün hep birlikte;

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ

Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda siz de savaşın.

وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

Ancak aşırı gitmeyin. Çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez ayetini anlama küffar karşısında dimdik durma zamanıdır.

Kıymetli Müminler;

İslam'ın ilk gününden bu zamana İslam sancağının uçtan uca gönülden gönüle ulaşması için cihad her daim en önemli bir unsur olmuştur. Cihad kaybı olmayan bir iman mücadelesidir. Cihad eden kişi bu yolda ya zafere erişir, yada canını bu uğurda vererek zaferin kazanılmasına yardımcı olur. Cihad eden kişi tam bir iman teslimiyeti ile çıkar bu yolculuğa. Zira O' Rabbimizin (celle celâlühü);

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ

Allah yolunda öldürülenlere "ölüler" demeyin.

بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

Hayır, onlar diridirler. Ancak siz bunu bilemezsiniz ifadesiyle katında ayrı bir değer ve makamın ikram edileceği şehadet makamı için çıkar bu yolculuğa.

(Bakara 154.ayet)

Bugün şanlı tarihimize bakınca bir yanımız hüzünlü iken diğer yanımız mutlu. Bir yandan bizim için canlarını vererek şehid olan ecdadımıza duygulanırken, bir yandan da onların nimetler içinde olduğu bilinci ile huzurluyuz.

Kıymetli Müminler;

Sohbetimi sahabe efendilerimizin şehitlik arzusunu bizlere aktaran güzel bir kıssa ile sonlandırmak istiyorum.

Ensâr'dan Selimeoğulları'nın reisi **Amr bin Cemûh**, total bir kimse idi.

Kendisi ve dört oğlu Allah Rasûlü ile birlikte savaflara katılırlardı.

Resûl-i Ekrem Efendimiz Uhud Gazvesi' ne çıkacağı sırada Amr da sefere katılmak istedi.

Oğulları:

"-Sen cihat ile mükellef değilsin. Allah Teâlâ seni özür sâhibi kabul etti. Biz senin yerine gidiyoruz." dediler.

Amr, oğullarına:

“-Siz Bedir günü benim cennete girmeme mâni oldunuz. Vallâhi ben bugün sağ kalsam dahi, muhakkak bir gün şehit olup cennete gireceğim!” dedi.

Sonra hanımına da:

“-Herkes şehit olup cennete giderken ben sizin yanınızda oturup duracak mıyım?” diyerek çıkıştı.

Hemen kalkanını aldı ve:

“-Allâh'ım! Beni aileme geri çevirme!” diye duâ ettikten sonra Resûlullâh'ın yanına gitti.

O'na:

“-Oğullarım beni Medine'de bırakmak istiyorlar. Beni, Sen'inle birlikte savaşa gitmekten alıkoyuyorlar. Vallâhi, ben şu topal hâlimle cennete ayakbasmayı arzuluyorum.” dedi.

Allah Resûlü:

“-Allah Teâlâ seni mazur görmüştür. Sana cihat farz değildir.” buyurdu.

Amr (r.an):

“-Ya Rasûlallah! Sen benim Allah yolunda ölünceye kadar savaşarak şehit olup şu topal ayağımla cennete yürümemi uygun görmez misin?” dedi.

Nebiyy-i zîşân Efendimiz:

“-Evet, uygun görürüm.” buyurdu.

Amr'ın oğullarına da:

“-Artık babanızı savaşa katılmaktan menetmeyiniz. Umulur ki, Allah ona şehâdet nasip eder.” buyurdu.

Amr kibleye döndü ve:

“Allah'ım! Bana şehitlik nasip et! Beni mahrum ve mahzun olarak ev halkımın yanına döndürme!” diyerek duâ etti ve cihada katıldı.

Uhud Harbi'ne iştirak eden, şehâdet heyecanıyla dolu bu sahâbî, cihat esnasında; **“Vallâhi ben cenneti özlüyorum.”** demiş, neticede kendisini korumaya çalışan bir oğlu ile birlikte bu savaşta şehit düşmüştür. Daha sonra Sevgili Peygamberimiz onun hakkında:

“Varlığım kudret elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki, Amr'ın cennette topallayarak yürüdüğünü gördüm!” buyurmuştur.

(Vâkıdî, I, 264-265; İbn-i Esîr, Üsdü'l-Gâbe, IV, 208)

DUA

Ya Rabbi, İslâm'ın yayılması, gönülden gönüle ulaşması ve korunması uğruna canlarını vererek şehit olmuş olan tüm İslâm şehitlerine rahmetinle muamele eyle ve onları vadolunan makamları ile şereflendir.

Rabbimiz, malını, canını ve ailesini korurken ölerək şehit olanları sen şehadet makamının nimetleri ile rızıklandır.

Ya Rabbi, devletin muhafazası için canından geçerek öldürülenleri peygamberlerin ve sadık kullarının ile buluştur ve onları cennetin nimetleri ile rızıklandır ve onları arasına koy.

Rabbimiz, Peygamber efendimiz yanarak, boğularak, depremde enkaz altında kalarak, aklını yitirerek ve hastalık sebebiyle ölenlerinde şehit olduğunu bizlere bildirmiştir. Peygamberin Hz. Muhammed Mustafa'n hürmetine bu kardeşlerimizi de şehit kulların arasına al ve onları da cennetin ile rızıklandır.

Ya Rabbi, şehitlerimizin bizlere kanları ve canları ile miras bıraktıkları cümle İslam beldelerinin her bir karışını muhafaza edip İslam ile ihya edebilmeyi bizlere nasip eyle.

Rabbimiz, şehitlik makamının merkezinde yer alan İslam davasını dava edinmeyi ve İslâm'ı hem yaşayarak hem de anlatarak dilden dile gönülden gönüle ulaştırabilme şuurunu bizlere nasip eyle.

Ya Rabbi, şehitlerimizi cennet nimetleriyle rızıklandığı gibi bizleri de sabır nimetininle rızıklandır ve sana hakkıyla sabredebilmeyi bizlere nasip eyle.

Rabbimiz, cümle İslâm beldelerinde esaret, yokluk ve mağduriyet içinde olan kardeşlerimize yardım ihsan eyle.

Ya Rabbi, bizlere dünyada ve ahirette güzellikler nasip eyle ve bizleri cehennemden narından muhafaza eyle.

Rabbimiz, kalplerimizi her türlü ayrılıktan, fitne ve fesattan arındır ve bizlere kardeşlik şuurunu anlamayı nasip eyle.

Ya Rabbi, vatanımızı, milletimizi ve cümle İslâm beldelerini her türlü düşmanın hile ve saldırısından muhafaza eyle.

Rabbimiz, bizi ve nesillerimizi namazlarını dosdoğru kılanlardan eyle.

Ya Rabbi, bizi anne babamızı ve ümmeti Muhammed'e mağfiret ihsan eyle.

Rabbimiz, bedeni hastalıklarımıza şifalar ihsan eyle.

Ya Rabbi, bizi senin rızandan mahrum bırakacak her türlü kalbi, zihni ve tüm manevi hastalıklarımıza şifa ihsan eyle.

Rabbimiz, bizleri Müslüman olarak yarattın mümin olarak ölebilmeyi bizlere nasip eyle.

Ya Rabbi, Müslümanlara birleşmeyi, küffar karşısında tek vücud olabilmeyi nasip eyle.

Velhamdü-lillahi Rabbil âlemin el-Fatiha...